

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Како би се образовање одраслих учинило релевантнијим и како би се успоставило поверење у компетенције које појединци на овај начин стичу, Законом о образовању одраслих 2013. године уведен је механизми осигурања квалитета у неформалном образовању одраслих – давање сагласности за стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих (ЈПОА). Кроз поступак давања сагласности за стицање статуса ЈПОА, проверавају се услови у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава које треба да испуне организатори активности образовања одраслих, било да су они основне и средње школе, било да су друге организације (раднички и отворени универзитети, школе страних језика, рачунара и сл.) Поступак давања сагласности за стицање статуса ЈПОА спроводило је Министарство просвете, науке и технолошког развоја (Министарство), а доношењем Закона о Националном оквиру квалификација Републике Србије (Закон о НОКС) и почетком рада Агенције за квалификације (Агенција), поступак давања сагласности за друге организације спроводи Агенција.

Укупан број организација које су до сада стекле статус ЈПОА је 149¹.

Доношењем Правилника о стандардима и начину спровођења поступка признавања претходног учења („Службени гласник РС“, број 148/2020) стекли су се услови за стицање статуса ЈПОА за активност јавно признатог организатора образовања одраслих. Број поднетих захтева за стицање статуса ЈПОА за признавање претходног учења у 2020. и 2021. години је 10, а Министарство је донело десет решења о стицању статуса за три средње школе. У 2022. години поднето је 110 захтева других организација за стицање статуса ЈПОА и 20 захтева школа.

Ниједној организацији којој је издато одобрење статуса ЈПОА, одобрење није одузето.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

---

¹ <https://noks.azk.gov.rs/pretraga-registara/pretraga-jpoa.html>

Измене предвиђене овим Нацртом закона о изменама и допунама Закона о Националном оквиру квалификација Републике Србије у вези су са Стратегијом развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године („Службени гласник РС“, број 63/21):

Посебан циљ 1.2 Унапређени систем осигурања квалитета у доуниверзитетском образовању

Мера 1.2.1. Унапређивање система самовредновања и спољашњег вредновања рада установа

Активности:

1.2.1.12. Унапређивање оквира осигурања квалитета у образовању одраслих

1.2.1.13. Формирање база стручњака за примену система НОКС-а

1.2.1.14. Унапређивање стандарда и система за одобравање статуса ЈПОА

1.2.1.15. Унапређивање капацитета Агенције за квалификације за примену стандарда за одобравање статуса ЈПОА

Посебан циљ 1.8. Унапређени услови за целоживотно учење

Мера 1.8.1 Развој система признавања претходног учења, транспарентности и упоредивости система квалификација

Активности:

1.8.1.1. Развој процедура, метода и инструмената који се користе у поступку ППУ

1.8.1.2. Одобравање статуса ЈПОА за ППУ

- 3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?
- 4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Поступак одобравања стицања статуса ЈПОА за друге организације спроводи Агенција, али у том поступку учествује и просветна инспекција у делу који се односи на проверу услова у погледу простора, опреме и наставних средстава. Решење о стицању статуса ЈПОА доноси се након што просветна инспекција, односно Министарство, достави Агенцији записник просветног инспектора да друга организација испуњава услове у погледу простора, опреме и наставних средстава. Међутим, због специфичне организационе структуре просветне инспекције (Републичка инспекција, инспекција јединице локалне самоуправе и поступајући инспектор), пут предмета од Агенције до поступајућег просветног инспектора често траје колико и половина рока од 30 дана у којем просветни инспектор треба да достави свој записник. Агенција прослеђује захтев надлежном сектору у Министарству за образовање одраслих, надлежни сектор прослеђује републичкој просветној инспекцији, а републичка инспекција прослеђује на ниво просветног инспектора у јединици локалне самоуправе, а након поступања инспектора записник истим путем путује назад до Агенције. Због великог обима посла просветни инспектори често не стигну да у року поступе по захтеву и изађу на терен, што иначе дуг рок од 85 дана додатно продужава. Због тога је Нацртом закона предложено да републички и покрајински инспектори буду обавезни чланови комисије

коју образује Агенција, како би се ова јавна услуга обавила ефикасније у оквиру једног органа. На овај начин укупан рок смањен је са 85 на 46 дана.

Признавање претходног учења уведено је као активност образовања одраслих Законом о образовању одраслих 2013. године. Међутим, овај закон није садржао одредбе о самом спровођењу поступка већ је то препуштено да се уреди подзаконским актом, а до доношењем Правилника о стандардима и начину спровођења поступка признавања претходног учења („Службени гласник РС“, број 148/20), нису постојали ближи услови по којима би ЈПОА добио сагласност за ову активност. Постојала је једино одредба о праву кандидата на приговор који би се изјавио Министарству што је било веома тешко спроводива одлука јер Министарство нема институционалних ни стручних капацитета за обављање овог посла. Приликом преузимања појединих одредби из Закона о образовању одраслих у Закон о НОКС-у, такође нису није искоришћена прилика да се поступак претходног учења а пре свега приговор кандидата унесе у закон. Приликом израде правилника којим је ближе уређен начин спровођења поступка претходног учења, као и током првих спроведених поступака давања сагласности, увидело се да је потребно неке појединости ипак унети у Закон о НОКС-у, и то одредбе о самом давању сагласности који је специфичан јер је везан за проширену делатност установе, о поступку и приговору кандидата.

Према истраживању „Неформално образовање одраслих у Србији – наративи са терена“, које је за Министарство обавио ЕТФ (European Training Foundation), саговорници су указали да је приличан број пружалаца услуга каријерног вођења и саветовања у формалном образовању, као и Национална служба за запошљавање почели са применом Стандарда услуга каријерног вођења и саветовања Међутим, ниједан пружалац услуга неформалног образовања који је стекао статус ЈПОА није ушао у процес акредитације за услуге каријерног вођења и саветовања. Предлози за унапређење стања у области каријерног вођења и саветовања, поред осталих, су грађење капацитета за примену Стандарда услуга каријерног вођења и саветовања као и механизма за осигурање квалитета у пружању услуга каријерног вођења и саветовања. У том циљу овај Нацрт закона, као механизам осигурања квалитета предвиђа да организације које се баве каријерним вођењем и саветовањем достављају Агенцији за квалификације годишње извештаје о спроведеним активностима, како би се пратила примена Стандарда услуга али и стање у овој области и унапређивала пракса.

5) Која промена се предлаже?

Најзначајније новине које ове измене и допуне Закона о НОКС-у доносе су:

1. Укључивање републичке и покрајинске инспекције у комисију за давање одобрења ЈПОА коју образује Агенција и решавање по захтеву у оквиру једног органа
2. прецизирање поступка давања одобрења за ЈПОА за основне и средње школе
3. прописивање приговора који на поступак претходног учења могу изјавити кандидати али и приговора на обуке у неформалном образовању које могу да изјаве полазници

4. подизање квалитета каријерног вођења и саветовања увођењем механизма за признавања компетенција за каријерних практичара
- 6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?
- 7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.
Предложене измене имаће највећег утицаја на друге организације које се баве образовањем одраслих а које желе да постану ЈПОА тако што ће се значајно смањити рок за одобравање статуса и тиме ову јавну услугу учинити ефикаснијом.
Утицај предложених на измена на физичка лица огледа се у додавању одредби о поступку признавања претходног учења и одредби о праву на приговор за полазнике обука код ЈПОА и кандидата у признавању претходног учења утицаће на који учествују у овим облицима неформалног образовања да имају иста права као и ученици у формалном систему.
- 8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?
- 9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?
- 10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).**
Скраћење рокова за окончање поступка за одобравање статуса ЈПОА је важан али не и једини значајан фактор који треба да мотивише друге организације које се баве образовањем одраслих да уђу у систем осигурања квалитета који овај статус омогућава. Према расположивим подацима просечан рок за доношење решења о стицању статуса ЈПОА је око 100 дана. У том смислу може се очекивати до 10% већи број издатих одобрења за ЈПОА у односу на тренутне услове. На пример, може се очекивати већа заинтересованост за стицање статуса ако краћи рок омогућава да се друге организације благовремено акредитују и пријаве за спровођења мере запошљавања које се односе на обуке незапослених лица које спроводи Национална служба за запошљавање.
- 11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?**

Нацртом закона уводи се појам каријерног практичара као лица које је носилац активности каријерног вођења и саветовања, међутим, овај појам се, поред праксе, већ користи и у Правилнику о стандардима услуга каријерног вођења и саветовања („Службени гласник РС“ број 43/19) којим су дефинисани стандарди компетенција практичара. Ради праћења примене Правилника, Агенција за квалификације образовала је у сарадњи са Министарством просвете радну групу ради пружања подршке институционализацији система каријерног вођења и саветовања (у даљем тексту: КВиС). Циљ рада Радне групе је сагледавање основних компетенција и дефинисање стандарда занимања каријерних практичара, развоја инструмента за признавање претходно стечених компетенција, развој система лиценцирања каријерних практичара и развој кратког програма студија за каријерне

практичаре. За потребе рада Радне групе спроведена је анализа која је за циљ имала сагледавање елемената стандарда компетенција каријерних практичара дефинисаних Правилником и елемената стандарда компетенција и профила каријерних практичара у Грчкој, Ирској, Швајцарској и у оквиру Мреже за иновације у каријерном вођењу и саветовању (NICE), ESCO базе занимања и Европског референтног профила компетенција за саветнике у службама за запошљавање. Спроведена анализа је указала да стандарди компетенција каријерних практичара, како су дефинисани Правилником, у великој мери одговарају начину на који су компетенције дефинисане у другим анализираним документима. Ипак, уочене су и поједине разлике, и дате су препоруке за унапређење постојећег оквира компетенција каријерних практичара. Међутим, сам Нацрт закона не садржи одредбе о компетенцијама каријерног практичара већ у овлашћењу за доношење подзаконског акта наглашено да ће министар надлежан за послове образовања утврдити ближе услове за утврђивање компетенција каријерних практичара.

ПРИЛОГ 3:

Кључна питања за утврђивање циљева

- 1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Главни циљ ових измена јесте побољшање ефикасности поступка давања сагласности ЛПОА, како за обуке у неформалном образовању одраслих, тако и за поступак признавања претходног учења.

- 2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Достизање главног циља – побољшање ефикасности поступка давања одобрења ЛПОА постиже се:

1. заокруживањем целог поступка давања одобрења у оквиру једне институције (када су у питању друге организације) што се постиже укључивањем републичке и покрајинске инспекције у комисије Агенције које спроводе проверу испуњености услова за добијање одобрења за статус ЛПОА, као и прецизирањем тока поступка давања сагласности
- 3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?
- 4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Остваривање циљева које предложене измене и допуне треба да постигну, могуће је утврдити на основу показатеља просечног трајања поступка одобрења за друге организације, броја нових одобрења

циљ	Почетна вредност у 2023	Циљана вредност у 2024	Циљана вредност у 2025
Скраћење рока за давање одобрења ЛПОА за друге организације	85 дана	60 дана	45 дана

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

- 1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „*status quo*” опција?

Унапређење ефикасности поступка давања одобрења статуса ЈПОА делом је постигнуто и кроз доношење Правилника о ближим условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава за стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих („Службени гласник РС“, број 130/21). То се посебно односи на услове у погледу структуре програма обука, андрагошких компетенција кадра код ЈПОА и добијања сагласности за реализацију одобреног програма на другој локацији.

Међутим, делови поступка који се односе на укључивање републичких и покрајинских инспектора у комисије које утврђују испуњеност услова за добијање статуса ЈПОА, поступак по приговору и измене које се тичу поступка пред Агенцијом морале су да буду прописане у Закону о НОКС-у.

- 2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?
- 3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?
- 4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?
- 5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?
- 6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?
- 7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?
- 8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

- 1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Предложене измене доносе промене у саставу чланова Савета за НОКС, који сада уместо 25 има 23 члана. Главну измену представља везивање чланова које предлаже Савет за стручно образовање и образовање одраслих и додавање представника Националног просветног савета и Националног савета за високо образовање у Савет за НОКС што је у складу са надлежностима ових савета у погледу образовних политика. Са друге стране, представници заједница школа сада су остали заступљени само у секторским већима, с обзиром да се ради о удружењима школа која могу да обезбеде експертизу у оквиру сваког од 12 секторских веће, што није случај са саветима. Поред тога представници које су предлагали Конференција универзитета и Конференција академија и високих школа остали су заступљени само у секторским већима такође због могућности обезбеђивања чланова са релевантним искуством из делокруга секторског већа, а уместо њих високо образовање у Савету за НОКС заступљено је преко чланова кога предлаже Национални савет за високо образовање као и члана кога предлаже Национално тело за акредитацију и осигурање квалитета у високом образовању.

Чланови Савета за НОКС, за разлику од чланова Националног просветног савета, Савета за стручно образовање и образовање одраслих и Националног савета за високо образовање, немају право накнаду у висини коју утврђује Влада. Чланство у Савету за НОКС, попут чланства у другим саветима, подразумева ангажовање његових чланова у току или ван радног времена, те трошкове у погледу превоза. С тога било је потребно изједначити статус чланова Савета за НОКС са члановима других савета и прописати надлежност Влади да утврди износ накнаде за чланове.

Средства за ове намене обезбеђена су у буџету Републике Србије за 2023. годину, у укупном износу од 4.714.000 динара за 2023. годину. Овом проценом планирани су нето износи накнаде од 20.000 динара нето за члана и председник савета 25.000 динара за месеце у којима се одржавају седнице.

- 2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?
- 3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

- 4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?
- 5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?
- 6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Кључна питања за анализу економских ефеката

- 1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Предложене новине неће проузроковати додатне трошкове за друге организације, с обзиром да се такса за спровођење поступка већ плаћа, у складу са актом Агенције.

Поступак признавања претходног учења је *прецизиран* с обзиром да се спроводи у оквиру поступка проширене делатности установе који Министарство спроводи у складу са Законом о основама система образовања и васпитања.

Изменом члана 40. извршено је прецизирање активности образовања одраслих за које се може стећи статус ЈПОА. Сам поступак давања одобрења статуса ЈПОА за друге организације измењен је на начин да сада цео поступак спроводи Агенција тако што је просветни инспектор укључен у рад комисије која утврђује испуњеност услова за стицање статуса ЈПОА, док важеће решење предвиђа формално обраћање Агенције Министарству. За саме субјекте, односно подносиоце захтева ова измена производи једино дејство у виду скраћеног рока за доношење решења.

Доношењем Правилника о стандардима пружања услуга каријерног вођења и саветовања („Службени гласник РС“, број 43/19) успостављен је јединствени система квалитета у области каријерног вођења и саветовања чиме се обезбеђује подршка појединцу, независно од узраста, нивоа или сектора (образовање, запошљавање или омладинска политика) са којих се управља или спроводе услуге каријерног вођења и саветовања, за развијање вештина управљања каријером и остваривање проходности кроз нивое Националног оквира квалификација Републике Србије, примену концепта целоживотног учења и лакша покретљивост радне снаге.

С обзиром да се ови стандарди примењују у секторима образовања, запошљавања и омладинске политике, а да до сада није постојао инструмент за праћење примене Стандарда, уводи се обавеза достављања извештаја о спроведеним активностима каријерног вођења и саветовања, на обрасцу за извештавање који ће донети министар. Увођење праћења реализације активности каријерног вођења и саветовања има за циљ стандардизацију и унапређење пружања ових услуга и довешће до додатних трошкова за субјекте који се баве каријерним вођењем и саветовањем у виду додатног ангажовања за израду извештаја, али неће произвести директне трошкове будући да нема основа за наплату таксе од стране Агенције. Будући да не постоји пракса израде оваквих извештаја, у овом тренутку не може се дати валидну процена о потребним ресурсима за њихову израду. Министарство ће кроз

подзаконски акта о садржају обрасца за извештавање прецизирати елементе извештаја, што ће организацијама које их припремати олакшати њихову израду са једне стране, а са друге стране допринети стандардизацији извештаја како би се омогућило адекватно праћење активности каријерног вођења и саветовања.

- 2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?
- 3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?
- 4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?
- 5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?
- 6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

- 1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Вредновање јавних исправа стечених у осталим верским образовним установама

Нацрт закона уводи поступак за вредновања јавних исправа о стеченом образовању у верским образовним установама које нису регистроване у складу са Законом о основама система образовања и васпитања. Потреба за увођењем овог поступка произлази из одредбе члана 38. став 2. Законом о црквама и верским заједницама („Службени гласник РС“, број 36/06) којом је прописано је да сведочанства и дипломе стечене у осталим верским образовним установама по спроведеном поступку утврђивања еквиваленције пред надлежним државним органом могу имати исто правно дејство као и одговарајућа сведочанства и дипломе стечене у државним образовним установама. Међутим овај поступак никада није био прописан прописима који уређују образовање, али се може претпоставити да је законодавац имао у виду да је надлежност за еквиваленцију јавних исправа (иако се термин користио искључиво за стране школске исправе) у надлежности Министарства просвете. С обзиром да је доношењем Закона о НОКС-у 2018. године, Агенција за квалификације преузела од Министарства просвете надлежност али и запослене који су обављали послове признавања (ранији термини еквиваленција, нострификација) страних школских исправа, јасно је да само она има стручне капацитета да спроводи овај поступак и да једина може бити надлежна за вредновање јавних исправа верских установа.

На овај начин обезбеђује се проходност у систему НОКС-а и за лица која су завршила верске образовне установе које нису акредитоване по прописима из области образовања. До предлагања ове опције лица која су стекла образовање у неверификованим верским установама нису могла да добију ниво НОКС-а за стечено образовање.

Проходност у систему НОКС-а које ће омогућити кроз поступак еквиваленције значи и да ће лица која добију решење о еквиваленција добити ниво и НОКС-а и моћи да буду уписани на одговарајући начину евиденције из области рада.

Усаглашавање са прописима о државној матури

Изменама у Закону о средњем образовању и васпитању (чланови 12. и 14. Нацрта закона о изменама и допунама Закона о средњем образовању и васпитању) омогућава се још један пут у вертикалној проходности кроз систем НОКС-а. За упис на високо образовање потребна завршена општа, стручна или уметничка матура, што према

важећем решењу подразумева и завршено средње образовање у четворогодишњем трајању. На тај начин лица која су стекла ниво 3 НОКС-а имају само један пут до високог образовања кроз дошколовавање (доквалификација). У том смислу, да би ова лица могла да упишу високо образовање, претходно морају да стекну још једну квалификацију на нивоу 4 НОКС-а. Увођење двогодишњег припремног програма за полагање државне матуре лицима која су стекла ниво 3 НОКС омогућава се да изађу и положе општу матуру и на тај начин остваре проходност на високо образовање. Међутим она на тај начин не стичу квалификацију на нивоу НОКС 4. Овај програм траје 2 године како би се надокнадили делови курикулума општих предмета који ће се полагати на општој матури.

Према досадашњем решењу, чланом 63а став 1. Закона о средњем образовању и васпитању прописано је да кандидат после завршеног трогодишњег средњег стручног образовања има право на полагање стручне матуре или опште матуре уколико је савладао програм за стицање компетенција потребних према програму матуре, док је ставом 2. истог члана прописано да право из става 1. овог члана кандидат стиче најмање две године после завршеног средњег образовања. Подзаконски акт којим би се прописао програм за стицања квалификација до сада није прописан.

Предложене промене неће проузроковати трошкове за грађане. Међутим, постизање веће ефикасности поступка одобравања статуса ЈПОА треба да повећа број организација које се баве образовањем одраслих са статусом ЈПОА. На тај начин грађанима ће бити доступно квалитетније образовање одраслих, односно програми који пролазе кроз механизме осигурања квалитета.

У погледу поступка признавања претходног учења, поред стандарда који су прописани подзаконским актом, заокружиће се поступак који грађанима омогућава још један облик учења, поред формалног и неформалног образовања. Сам поступак подразумева да кандидат, уз помоћ саветника и оцењивача, користећи инструменте за признавање претходног учења (образац за самопроцену кандидата, портфолио кандидата и листе практичних задатака и писаних тестова) идентификују и докаже знања, вештине, способност и ставове из стандарда квалификације, за шта му се на крају поступка издаје одговарајућа јавна исправа, уверење или потврда. Начин спровођења поступка признавања претходног учења прописан је Правилником о стандардима и начину спровођења поступка признавања претходног учења („Службени гласник РС“, број 148/2020).

Према важећем решењу, иако представља важан део поступка признавања претходног учења, не постоји могућност подношења приговора за кандидате у поступку признавања претходног учења. Такође, могућност подношења приговора није прописана ни за полазнике у неформалном образовању. Прописивањем ове могућности, изједначавају се права одраслих са правима које имају ученици у формалном систему образовања,

Стандардима пружања услуга каријерног вођења и саветовања дефинисане су компетенције каријерних практичара, као лица које спроводе активности каријерног вођења и саветовања. Такође, каријерни практичари су реализатори програма Гаранција за младе (Youth guarantee) којем је Република Србија приступила те је потребно осигурати адекватан кадар за реализацију овог инструмента помоћи Европске уније.

- 2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици sveli на минимум?
- 3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?
- 4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр, промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?
- 5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр, на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?
- 6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?
- 7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?
- 8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

- 1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?
- 2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?
- 3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?
- 4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?
- 5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Закон о Националном оквиру квалификација као ни његове предложене измене немају утицаја на животну средину.

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

- 1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Формирањем Канцеларије за дуално образовање и Национални оквир квалификација Влада је нагласила потребу да се у овим важним пословима обезбеди координација већег броја надлежних органа, унапреди повезивање света образовања са светом рада и обезбеди већа ефикасност у раду. С обзиром да је Канцеларија преузела од Министарства просвете права, обавезе али и запослене из Сектора који се унутар Министарства просвете бавио дуалним образовањем и Националним оквиром квалификација, она ће преузети послове припреме подзаконских аката које на основу овог закона доноси Министарство, али и послове Националне контакт тачке за Европски оквир квалификација.

За спровођење предложених измена Закона о НОКС, **Влада** ће донети акт о утврђивању висине накнаде за чланове Савета за Национални оквир квалификација Републике Србије – члан 4. Нацрта закона (члан 12 став 9. Закона).

Рок за доношење овог акта је шест месеци од дана ступања на снагу закона (члан 18. став 2. Нацрта закона).

Министар просвете ће донети следеће акте:

- правилник о изгледу и садржају обрасца за извештавање о активностима каријерног вођења и саветовања - члан 3. Нацрта закона (члан 10. став 9. Закона);
- правилник којим се утврђује методологија и начин рада секторских већа – члан 8. Нацрта закона (члан 21. став 9. Закона);
- допуне које се односе на поступак по приговору полазника у Правилнику о ближим условима у погледу програма, кадра, простора и опреме за стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих који се доноси на основу члана 39. став 4. Закона - члан 13. Нацрта закона (члан 40б став 7 Закона);
- измене које се односе на поступак по приговору кандидата у Правилнику о стандардима и начину спровођења поступка признавања претходног учења доноси на основу члана 40. став 4. Закона - члан 13. Нацрта закона (члан 40б став 7 Закона).

Рок за доношење наведених аката је шест месеци од дана ступања на снагу овог закона (члан 18. став 2. Нацрта закона).

Агенција за квалификације ће донети следеће акте:

– Правилник о ближим условима за именовање и начин рада посебних комисија и тимова - члан 7. Нацрта закона (члан 15а став 7. Закона).

Рок за доношење акта је шест месеци од дана ступања на снагу овог закона (члан 18. став 2. Нацрта закона).

- 2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Организовање седница Савета за НОКС од стране Министарства уместо Агенције, представља усаглашавање са начином пружања административне и стручне подршке коју Министарство пружа осталим саветима у области образовања, Националном просветном савету, Савету за стручно образовање и образовање одраслих и Националном савету за високо образовање.

Процес повезивања нивоа квалификација у НОКС-у са нивоима квалификација у Европском оквиру квалификација (ЕОК) и Европском простору високог образовања (ЕПВО), Република Србија је успешно завршен у фебруару 2020. године. Тиме је, преко ЕОК и ЕПВО омогућено упоређивање нивоа квалификација стечених у Републици Србији са нивоима квалификацијама које стичу у државама чланицама ЕУ и другим државама које су своје националне системе квалификација повезале са ЕОК-ом и ЕПВО-ом. Међутим, то је континуирани процес који подразумева праћење система и поновно повезивање након одређеног периода како би се све новине и измене у НОКС-у усагласиле са ЕОК-ом и ЕПВО-ом. Ове активности према Нацрту закона уместо Министарства, спроводиће Канцеларија за дуално образовање и Национални оквир квалификација у оквиру свог делокруга послова.

- 3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести ?
- 4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?
- 5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?
- 6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?
- 7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њена касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Кључна питања за анализу ризика

- 1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?
- 2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?
- 3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

За спровођење предложених измена Закона о НОКС-у није примећено постојање ризика који би могли да доведу у питање њихову реализацију.